

Sporočilo za javnost agencije FRA
Dunaj, 19. februar 2021

Nasilje in nadlegovanje sta v Evropi veliko pogostejša od uradnih podatkov

V enem letu je bila več kot četrtnina Evropejcev žrtev nadlegovanja, 22 milijonov pa jih je bilo fizično napadenih. Toda žrtve kaznivih dejanj teh dogodkov večinoma ne prijavijo. Pogosto imajo težave pri uveljavljanju svojih pravic in se bojijo, da ne bodo slišani. To so rezultati prve vseevropske raziskave o izkušnjah prebivalstva s kaznivimi dejanji, ki jo je izvedla Agencija EU za temeljne pravice (FRA). Izsledki kažejo, da lahko vlade s ciljno usmerjenimi ukrepi pomagajo žrtvam ter olajšajo prijavo kaznivih dejanj in zagotovijo pravno varstvo.

„Velika razlika med uradnimi podatki o kaznivih dejanjih in izkušnjami ljudi z njimi je osvetlila njihov dejanski obseg v EU. Iz ugotovitev je razvidno, da kazniva dejanja še posebej prizadenejo mlade, tiste, ki jih ni mogoče opredeliti kot heteroseksualne, in invalide,“ pravi direktor agencije FRA [Michael O’Flaherty](#). *„EU ima zakonodajo, ki omogoča uresničevanje pravic žrtev kaznivih dejanj in ki temelji na Listini EU o temeljnih pravicah. Nacionalne vlade morajo storiti več, da bi žrtvam zagotovile pravice in podporo, ki jo potrebujejo.“*

Žrtve se pogosto ne zavedajo svojih pravic ali niso slišane. Kaznivih dejanj ne prijavijo zaradi strahu pred maščevanjem ali ustrahovanjem storilcev.

Poročilo agencije FRA z naslovom [Kazniva dejanja, varnost in pravice žrtev](#) bi moralo nacionalne oblikovalce politik usmerjati pri izpolnjevanju njihovih mednarodnih zavez in zakonodaje EU o pravicah žrtev. Dopolnjuje strategijo EU o pravicah žrtev, katere cilj je opolnomočiti žrtve kaznivih dejanj, da bi bile bolj pripravljene prijaviti kakršno koli kaznivo dejanje. Agencija Evropske unije za temeljne pravice poziva države članice, naj:

- **zagotovijo dostop do pravnega varstva:** skoraj vsak deseti prebivalec v EU (9 %) je v petih letih raziskave doživel nasilje. Ta stopnja se giblje med 3 % in 18 %, odvisno od države. Nadlegovanje je doživelo 41 % prebivalcev EU, po posameznih državah pa je ta stopnja med 15 % in 62 %. Države bi morale vsem žrtvam, tudi najbolj ranljivim, zagotoviti ustrezne informacije, podporo in zaščito ter jim omogočiti sodelovanje v kazenskem postopku. To velja tudi za spletna okolja;
- **ponudijo ciljno usmerjeno podporo:** skoraj četrtnina mladih (23 % oseb, starih od 16 do 29 let) in petina oseb, ki so opredeljene kot osebe LGBTI (19 %), so invalidi (17 %) ali so pripadniki etnične manjšine (22 %), poroča, da je bila v zadnjih petih letih žrtev fizičnih napadov. Države bi morale posebno pozornost nameniti posebnim potrebam različnih skupin, da bi jih bolje zaščitile pred nasiljem. Prav tako bi jih morali seznaniti z njihovimi pravicami na način, ki ga razumejo;
- **ponudijo boljšo podporo ženskam:** več kot tretjina fizičnega nasilja nad ženskami (37 %) poteka doma, pri čemer 69 % žrtev kasneje trpi zaradi psiholoških posledic. Skoraj tri od štirih primerov spolnega nadlegovanja (72 %) nad ženskami zagreši oseba, ki je žrtev ne pozna. Večina teh incidentov se zgodi v javnosti. Države bi morale zagotoviti uporabo pristopa na podlagi spola, kar zadeva pravne sankcije, izobraževanje in usposabljanje, zaščito in podporo za pravice žrtev. To vključuje preprečevanje kaznivih dejanj z izobraževanjem moških, ki so večinoma storilci;
- **olajšajo prijavljanje kaznivih dejanj:** le tretjina (30 %) žrtev policiji prijavi fizični napad, le desetina (11 %) pa nadlegovanje. Število prijav se med državami razlikuje, kar odraža kulturne razlike in različne ravni zaupanja. Starejši ljudje, ljudje z nižjo stopnjo izobrazbe ali tisti, ki se težko prebijajo iz meseca v mesec, so na splošno manj pripravljene sodelovati pri kazenskem pregonu. Države morajo storiti več, da bi ljudi

spodbudile k prijavi kaznivih dejanj in jim to olajšale. To bi lahko potekalo med drugim s pomočjo civilne družbe ali zdravstvenih služb, ki bi pomagale pri odkrivanju primerov kaznivih dejanj in obveščanju žrtev o njihovih pravicah ter ki bi jih napotile na ustrezne podporne službe.

Poročilo zajema mnenja 35 000 ljudi in njihove izkušnje z nasiljem, nadlegovanjem, vlomi in goljufanjem potrošnikov ter posledicami teh dejanj za žrtve. Obravnavana so tudi njihova stališča glede varnosti in njihove pripravljenosti, da ukrepajo, ko so priča kaznivemu dejanju.

To poročilo spada v zbirko poročil, ki obravnavajo mnenja in izkušnje ljudi o temeljnih pravicah. Izsledki temeljijo na odgovorih, pridobljenih v [raziskavi agencije FRA o temeljnih pravicah](#) v vseh državah članicah EU, Severni Makedoniji in Združenem kraljestvu. Raziskava je potekala od januarja do oktobra 2019.

Podjetje Ipsos MORI je podatke zbralo v imenu agencije FRA v sodelovanju z nizozemskim statističnim uradom (CBS), centrom za informacije *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* (CTIE) v Luksemburgu in avstrijskim statističnim uradom.

Za več informacij se pridružite spletni razpravi agencije FRA z naslovom [Kazniva dejanja, žrtve in njihove pravice: kaj lahko storijo države EU za okrepitev pravic žrtev?](#), ki bo potekala 19. februarja 2021 ob 10.30 po srednjeevropskem času.

Obiščite stran s pogosto zastavljenimi vprašanji, preverite spletni brskalnik podatkov v [gradivu za novinarje](#), pišite ali pokličite: media@fra.europa.eu/tel.: +43 1 580 30 653